

nas skolor.

Den ska kunna återvinna läsa och ...

... och ...

... och ...

... och ...

... och ...

... och ...

... och ...

Tove Gustberg.

Pedagogiska rön.

Räkneundervisningen i B3-skolan.

B 3-skolan är de tysta övningarnas skolform framför andra. Detta förhållande kräver av läraren ett noggrant för- och efterarbete med elevernas uppgifter och av barnen ett stort mått av koncentrationsförmåga. Denna måste redan från skoltidens början väckas för att i fortsättningen övas upp allt mer och mer. Lärarens arbete måste därför ständigt vara inriktat på att hålla barnen i aktivt arbete.

Största möjliga lugn i skolsalen är en av förutsättningarna för att barnen ska kunna arbeta med framgång. Allt springande hit och dit av barnen eller läraren är av ondo. Det gäller att lära eleverna att läsa rätt i räkneläran och fatta uppgiftens innehåll. Många gånger kan en sidokamrat ge lika bra handledning som läraren, och barnen ska naturligtvis ha såväl rätt som skyldighet att hjälpa varandra.

Det är av stort värde, om småskolans barn utöver sina "ordinarie" platser har en extra omgång bänkar bakom avdelningen. Dessa bänkar bör ställas så att småbarnen sitter med ryggen mot de andra. På så vis kan man få en lugn vrå, där man lättare kan komma till tals med nybörjarna. Det är svårare både för små och stora att vända sej helt om än att snegla åt sidan.

Läraren tvingas att så fort som möjligt sätta småskolans barn i arbete på egen hand. Då måste alla tillgängliga medel tillgripas, och kulramar, brickor och bokstavslappar är synnerligen användbara. Barnens fingrar lämpar sej också bra som räkneobjekt. Huvudsaken är och förblir att de små lär sej fatta talens innebörd. I en B 3-skola måste man kanske tidigare än annars lära barnen skriva siffror, och snart nog är de små i full gång med att räkna i sin egen räknebok. Om man lär dem räkna upp tal i serier, både additions- och subtraktionsserier, så underlättas arbetet med multiplikationstabellen. När man kommer till "sorterna", ska barnen få använda längd- och ryndmätt

och vikter, och de bör också lära sej att bedöma och uppskatta dessa. Det är av stor vikt att skynda långsamt, och därvid bör man minnas att vad som eventuellt förloras i tid, det vinnas i ökad säkerhet. Småbarnen nästan njuter av att räkna uppgifter som är lika de föregående.

I flera av räknelärorens för folkskolan är kurserna uppdelade i gemensamma, självständiga och huvudräkningsuppgifter. Så är fallet med t. ex. Varner Rydén's räknebok för folkskolan. Detta underlättar avsevärt såväl uppläggnings- som genomarbetandet av räknekurserna. Vid läsarets början bör en minikurs för varje klass göras upp. Sätt ut i räkneläran vad som ungeför ska vara genomgången vid olika tidpunkter under året. På så vis blir det en viss kontroll av hur arbetet fortskrider. Det kan vara lämpligt att barnen i sina läroböcker gör samma anteckningar. Särskilt försigkomna elever får extra uppgifter och erhåller förtroendeuppdraget att hjälpa kamrater i sin egen eller någon annan klass. De missbrukar inte det förtroendet. Man har stor användning och god nytta av sådana "extralärare". För att räkneundervisningen inte ska bli en enda röra, måste barnen hållas samman inom kursavsnitten. Det blir inte mycket tid för den gemensamma genomgången av varje nytt moment, och därför är det av desto större vikt med denna sammanhållning inom avsnitten.

Allt arbete som utförts under de tysta övningarna måste noggrant genomses och rättas för varje dag. Detta gäller i högsta grad barnens räkneböcker. Att överlämna det arbetet åt barnen är ganska meningslöst. Varje räknetimme måste man ägna en stund åt att hjälpa dem med deras felaktiga uppgifter. Det förefaller därvid vara mest praktiskt att läraren sitter stilla och barnen i tur och ordning kommer till honom. Då blir det minsta möjliga oro i klassen. Man bör emellertid vara noga med att ingen köbildning får förekomma

och vänja barnen vid att inte läsa fast sej vid "omöjliga" uppgifter.

I B 3-skolan blir tiden för huvudräkning mycket begränsad. Det gäller därför att utnyttja den korta stunden desto bättre, och den annars så förhatliga drillen måste därvid tillgripas. Många gånger är det lämpligt att båda klassavdelningarna i folkskolan får huvudräkning samtidigt men givetvis med olika fordringar på svårighetsgrad och snabbhet. Multiplikationstabellen och "sorterna" lär man inte lyckas inpränta i barnen utan åtminstone en viss grad av exercis. Hemläxor är måhända oundvikliga, men arbetet i skolan blir det viktigaste vid inhämtandet av kunskaper och färdigheter i räkning. Då och då får barnen därför använda den tysta övningen till innötning av någon "tabell".

Femte klassens kurs i allmänna bråk uppdelas lämpligen i en kort, inledande del, då man får inskränka sej till att söka lära barnen förstå bråkens innebörd och bråkstreckets likhet med det förut kända divisionstecknet. Därefter är det lämpligt att övergå till decimalbråk. Sedan barnen arbetat igenom denna del av kursen, återgår man i mån av tid till allmänna bråk. I sjätte klassen behandlas dessa utförligare.

De olika klassernas geometrikurser behandlar man under en begränsad del av läsåret och söker om möjligt räkna geometrikurserna för de båda klassavdelningarna under samma tid.

Till sist några sammanfattande råd: Fordra ordning, reda och snygghet i barnens räkneböcker.

Ge dem inte uppgifter, som inte förberetts ordentligt.

Låt barnen hjälpa varandra. Gör räkneundervisningen så äskädlig som möjligt, särskilt i småskolan.

Uppskjut inte till i morgon, vad du kan göra i dag, då det gäller rättandet av barnens räkneuppgifter. Du riskerar eljest att drunkna i orättade räkneböcker.

Sven Malmqvist.

Verktyg för planschupphängning.

Hörsom dagen arbetas jag inför en till ...

... och ...

... och ...

Hilja Holm.